

Ομιλία Νίκου Λυγερού στο Σεμινάριο της ΕΜΕΘ στις 17-3-2007 με θέμα:

Εκπαίδευση και Ιστορία

Ευχαριστώ που είσαστε εδώ, ακόμα και λίγοι. Βέβαια εμένα δεν με πειράζει διότι λειτουργώ πάντοτε με λίγους. Διαχρονικά είναι μόνο οι λίγοι που αντιστέκονται. Επιπλέον όπως είμαι και μαθηματικός, στη θεωρία του Ramsey όταν έχουμε ένα μεγάλο σύστημα αταξίας ξέρουμε ότι υπάρχει πάντοτε μία υποδομή τάξης. Άρα μπορούμε πάντοτε να αντισταθούμε σε οτιδήποτε. Το βιβλίο της Ιστορίας θέλω να σας το εξηγήσω περιληπτικά όχι για να σας μιλήσω για τους κακούς, τους άλλους. Διότι εμείς συνήθως έχουμε αυτήν την τάση. Εξηγούμε τα πάντα με τα ξένα κράτη. Ξεχνάμε όμως ένα πράγμα: για να έχετε προδότες σε ένα κράτος δεν έχετε ανάγκη από πόλεμο με άλλα κράτη. Το θέμα είναι ότι όλο το βιβλίο της ιστορίας είναι ένα στρατηγικό δόγμα. Δεν είναι κάτι που έγινε τυχαία. Ανήκει σε ένα ειδικό πλαίσιο. Είναι μερικοί από τους ομιλητές, αλλά ακόμα και από το κοινό που είπαν γιατί δεν κάνουμε ένα αγώνα για όλα αυτά τα θέματα μαζί. Για μένα αυτό είναι ένα στρατηγικό λάθος. Όταν έχεις μόνο τις δυνάμεις να κάνεις μία μάχη δεν ανοίγεις πόλεμο. Προτιμώ να επικεντρωθούμε πάνω σε αυτό το θέμα και να αποσυρθεί, γιατί θα πρέπει να αποσυρθεί. Δεν πιστεύω στη τύχη, πιστεύω μόνο στην ανάγκη, υπάρχει τώρα εδώ μία ανάγκη συγκεκριμένη. Τα 1974, 1993 και 2001 στην ιστοσελίδα www.lygeros.org, δεν είναι ημερομηνίες. Αυτό είναι το φανταστικό με τα σχήματα που επαναλαμβάνονται. Είναι μόνο τα νούμερα από τα άρθρα που έχω γράψει, αλλά εσείς νομίζετε ότι τώρα είναι ημερομηνίες. Είναι μία εξονυχιστική ανάλυση του βιβλίου της ιστορίας. Βέβαια είχα μεγάλη πείρα για τέτοιες αναλύσεις γιατί πρώτα το έκανα με το Σχέδιο. Ένας φίλος μου έδειξε ένα βιβλίο του και μου είπε «μήπως είναι πολύ χοντρό για σένα;» και του απάντησα «ακόμα και όταν μου δίνουν βιβλία οι εχθροί μου τα διαβάζω, δεν θα τα διαβάσω όταν είναι από φίλους;». Εδώ θα δείτε ότι έχω σημειώσει με το φίλο μου, τον Αντώνη Παυλίδη, έναν άλλο γραφικό όπως φαντάζεσθε, κάθε σελίδα και κάθε γραμμή όπου υπάρχει ένα πρόβλημα στο βιβλίο. Για να μην χαθείτε μέσα σε ένα ολόκληρο βιβλίο, και πείτε που είναι αυτό που μας εξηγούν. Στην ουσία έχουμε ένα νοητικό παιδομάζωμα, μια μετα-μοντέρνα εφεύρεση. Αν θέλετε ένα ανάλογο σχήμα ας εξετάσετε τη Γαλλία με την κυβέρνηση του Vichy στο δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο. Το σύστημα του Vichy προώθησε τόσο πολύ τα προβλήματα εναντίον των Εβραίων, που έπαιρνε αποφάσεις και είχε νομοθεσία πριν το ζητήσουν οι Γερμανοί. Είναι εντελώς απίστευτο, αλλά στη περιοχή που ήταν κατεχόμενη η Γαλλία από τους Ιταλούς, οι Ιταλοί ελευθέρωναν τους Εβραίους που τους είχαν πιάσει οι Γάλλοι για τους Γερμανούς... Εδώ έχουμε κάτι το ανάλογο. Συνήθως πιστεύουμε ότι η Τουρκία μας πιέζει για να διαμορφώσει τη γνώμη μας. Όχι, όχι εμείς έχουμε κάτι το καλύτερο. Εμείς έχουμε δικούς μας που το σκέφτηκαν για τους Τούρκους. Δεν το είχαν σκεφτεί ούτε οι Τούρκοι αυτό. Προηγουμένως έλεγε «εμένα δεν μ' αρέσει να με δουλεύουν», μα εδώ οι άλλοι δουλεύουν για μας, και δουλεύουν και για τους Τούρκους. Το θέμα είναι γιατί δουλεύουν έτσι; Είναι η έλλειψη του αγώνα που οδηγεί στον αγώνα της ήττας. Για τους στρατιωτικούς είναι πιο λογικό. Όταν δίνετε μια μάχη, μπορείτε να κερδίσετε ή να χάσετε. Αλλά μία μάχη είναι μια αμφισβήτηση. Λέτε, εγώ δεν θα τα παρατήσω. Εδώ όμως οι δικοί μας δεν έχουν δώσει μάχη. Είναι η κυριαρχία της ουδετερότητας. Ποιό είναι το πρόβλημά τους; Όπως δεν έχουν

κάνει ποτέ τίποτα για τίποτα, αυτό σιγά-σιγά φαίνεται και πρέπει να διεκδικήσουν και αυτοί κάτι. Κάνουν μία μεταμοντέρνα μεταρρύθμιση που έχει χιούμορ. Σκεφτείτε μια γελοιογραφία με ένα ποίημα: το φεγγαράκι μου λαμπρό και δίπλα του, μια τουρκική σημαία: φεγγαράκι μου λαμπρό φέγγε μου να περπατώ να πηγαίνω στο σχολείο... Δεν σας ενοχλεί αυτό; Είναι δύο δεδομένα, ένα ποίημα ελληνικό και μία τουρκική σημαία. Η μεταμοντέρνα προσέγγιση βάζει τα δύο μαζί και αλλάζει όλο το νόημα. Ξέρετε, έχουν μεγάλα προβλήματα : είναι όταν είσαι του συν και θέλεις να είσαι ουδέτερος πρέπει να έχεις ένα έργο που να είναι του μείον. Αλλιώς πως να είσαι ουδέτερος. Και το πρόβλημα τους είναι ότι όσο θέλουν να διαχωρισθούν από το κομμουνιστικό καθεστώς και δεν ξέρουν πια που είναι. Στην ουσία μας εξηγούν ότι εμείς δεν είναι κομμουνιστές γιατί δεν είχα ήρωες, δεν είναι της εργατιάς, είναι διανοούμενοι, δεν είναι με τους χωρικούς γιατί δεν καλιεργούν. Αυτό το σχήμα έβαλα σε ένα θεατρικό όπου βλέπετε τη ρώσικη σημαία, την ξέρετε όλοι, που αν την μετατρέψετε σιγά-σιγά με τον αλγόριθμο : εγώ δεν είμαι απ' αυτό άρα βγάξετε το σφυρί, το δρεπάνι το κόβετε λίγο και κρατάτε τη λεπίδα για να λέτε ότι σας κόφκει. Μετά σιγά-σιγά λέτε, το αστέρι να το βάλουμε λίγο πιο δεξιά. Άμα το βάλετε όλο λίγο πιο δεξιά και αλλάζετε λίγο το χρώμα για να είστε λίγο ουδέτεροι, σιγά σιγά μοιάζει με μία σημαία. Βέβαια εσείς σε κάθε φάση είσατε ουδέτεροι. Είναι μόνο για την ουδετερότητα. Θέλετε να είστε φίλος με όλους και σιγά-σιγά ξαναδημιουργείτε ένα άλλο νοητικό σχήμα που προϋπήρχε. Κοιτάξτε τι γίνεται. Προς το παρόν μας εξηγούν ότι κρυφό σχολείο δεν υπάρχει. Δεν υπήρχε. Έτσι δεν είναι; Δεν μπαίνω καν σε αυτή την διαμάχη. Όταν μπαίνετε σε μία διαμάχη για κάτι που υπάρχει, έχετε χάσει ήδη. Αν μπειτε στη διαμάχη της γενοκτονίας υπάρχει - δεν υπάρχει, έχετε χάσει, θέλει να πει ότι την αμφισβητεί. Μας λεν ότι το κρυφό σχολείο δεν υπήρχε! Και τους απαντούμε : Έχετε δίκιο δεν υπήρχε. Όμως με όλα αυτά που κάνατε, το δημιουργήσατε τώρα. Δηλαδή τώρα στην Ελλάδα έχουμε σχολεία και έχουμε δάσκαλους που διδάσκουν το βιβλίο της ιστορίας της προηγούμενης χρονιάς χωρίς να το πουν στο υπουργείο. Ακόμα και τα ιδιωτικά όπως το Αμερικάνικο Κολέγιο δεν διδάσκουν αυτό το βιβλίο, ούτε ο Γείτονας, ούτε το Αρσάκειο όπως καταλαβαίνετε αυτά τα πράγματα δεν είναι καθόλου γνωστά. Δεν είναι λοιπόν θέμα τάξης αλλά ανθρώπων, ανθρώπων που έχουν διαβάσει το βιβλίο. Είναι πολλοί από σας που θεωρούν ότι στην Ελλάδα η κυβέρνηση προωθεί το βιβλίο. Δεν προωθεί το βιβλίο. Απλώς έγινε μια αλλαγή κυβέρνησης σε κάποια φάση κρίσιμη. Έχουμε ένα μεγάλο διπολικό σύστημα στην Ελλάδα, έχετε και σεις αλλά εσείς είναι λίγο πιο ακραίο - είναι η βαρύτητα της κατοχής - εμείς το έχουμε λίγο πιο στενό. Έχουμε το ΠΑΣΟΚ που θα φύγει από την κυβέρνηση και λέει «εγώ δεν θέλω να πάρω ευθύνη για αυτό το βιβλίο». Έχουμε τη Νέα Δημοκρατία που παίρνει την κυβέρνηση και λέει «μα τι φταίω εγώ αφού δεν το έκανα εγώ». Άρα στην ουσία οι δύο μεγάλοι δεν φταιν και έρχεται ένας άλλος, το συν, πλην, μείον, μηδέν που μας εξηγεί ότι θα κάνει τη δουλειά και ότι πρέπει να βγάλουμε τα σημεία τριβής. Βγάζουμε τόσο πολύ τα σημεία τριβής, που δεν ξέρουμε ποιος τρίβει ποιόν. Δεν ξέρω κράτος που να μην έχει προβλήματα με την Τουρκία, εκτός από την Ελλάδα, και λίγο την Κύπρο. Η μεγάλη διαφορά μεταξύ Κυπρίων και Ελλαδιτών, ξέρετε ποια είναι; Ο πάτος. Στην Κύπρο πατώσατε. Άρα δεν μπορούσατε να πάτε πιο κάτω το 2004. Και ξέρετε όπως πέφτει κάποιος τον πατάτε με το πόδι και λες, μα αντιστέκεται κιόλας; Στην Ελλάδα, δεν πιάσαμε ακόμα τον πάτο. Δηλαδή, ακόμα πέφτουμε και συνεχίζουμε και λέμε που θα είναι ο πάτος. Ενώ στην Κύπρο σας είχανε βάλει τόσο κάτω που λες 'αν δεν

αντισταθούμε δεν θα έχουμε πια τίποτα'. Εμείς δεν φτάσαμε ακόμα σ' αυτό. Αν και ξέρετε μερικοί που είχαν προβλήματα με τις πινακίδες αγγλικές, ελληνικές, το σχέδιο Ανάν προωθήθηκε διότι τα γράμματα ήταν μόνο ελληνικά (ANAN). Δεν το είχατε προσέξτε αυτό; Λοιπόν, ποιό είναι το θέμα; Το άρθρο 9 και το άρθρο 50 του σχεδίου αν τα βάλετε και τα δύο μαζί, καταλαβαίνετε ότι τα τουρκικά ήταν υποχρεωτικά στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Όταν λοιπόν σας εξηγούν ότι δεν υπάρχει κρυφό σχολειό δεν πρέπει να σας πειράζει. Σημασία έχει που υπάρχει τώρα, και θα σας το πω αλλιώς. Τώρα θα σας κάνω λίγο θέατρο. Στην Ελλάδα έχουμε θέατρο, και στην πολιτική έχουμε θέατρο, παντού έχουμε θέατρο στην Ελλάδα. Έχουμε βέβαια και λίγο επιθεώρηση αλλά πολύ λίγους επιθεωρητές. Λοιπόν, μέσα σ' αυτό το θέατρο τι γίνεται; Μας εξηγούν, γιατί βέβαια είμαστε και λίγο αργοί, ότι θα μας ξεπουλήσουν τη χώρα και τους λέμε 'δεν κατάλαβα θα πουλήσετε τι;' Ευτυχώς είμαστε και κακοί μαθητές, καταλάβατε; Ελπίζω, λοιπόν αυτή τη χρονιά να είμαστε όντως πολύ κακοί μαθητές με το βιβλίο της ιστορίας γιατί βέβαια οι γονείς τα έχουν παίξει. Θα σας δώσω λοιπόν μια μεθοδολογία που χρησιμοποίησε ένας φίλος μου δάσκαλος, δάσκαλος με την καλή έννοια. Ξέρετε αυτοί που δεν υπάρχουν, οι δάσκαλοι του γένους δεν υπήρχαν, σημασία είναι αν υπάρχουν τώρα. Λοιπόν αυτός βλέπει το βιβλίο της ιστορίας, διαβάζει αυτά τα νούμερα (αυτά που σημείωσα με τις σελίδες και τις γραμμές που υπάρχει πρόβλημα στο βιβλίο) και λέει θα βάλω τα παιδιά να διαβάσουν δύο σελίδες να τις μάθουν απ' έξω. Και λέει στα παιδιά αύριο θα έχετε εξεταστική. Και λέει στα παιδιά, εδώ πάντοτε πρέπει να βοηθάτε τα παιδιά σας, μπορούν να σας βοηθήσουν και οι γονείς σας. Την επόμενη μέρα έρχονται όλοι γονείς και λένε: τι είναι αυτό το βιβλίο; Και λέει αυτός, μια που ήρθατε, είχε βέβαια το βιβλίο δίπλα, θα σας εξηγήσω μερικά άλλα σημεία. Την επόμενη βδομάδα είχαν αποσύρει το βιβλίο. Ανεπίσημα βέβαια. Λοιπόν, τώρα ας πούμε εγώ είμαι η κυβέρνηση. Βέβαια, εγώ δεν θέλω να υποστώ το κόστος. Άρα η ιδέα ποια είναι : πρέπει να το αποσύρω νόμιμα. Όμως στην Ελλάδα για ένα χρόνο πρέπει να διατηρήσουμε το βιβλίο, να υπάρχουν πολλές αντιδράσεις και μετά να δούμε αν θα υπάρχει μια επιτροπή αναθεώρησης. Άρα σε αυτό το πλαίσιο, δεν μπορεί να το αποσύρει. Σκέφτεται λοιπόν να ρωτήσει τους σοφούς, την ακαδημία. Αυτό που πρέπει να καταλάβετε είναι ότι όταν όλοι οι άλλοι γύρω σας, σας εξηγούν ότι πρέπει να έχετε ένα καινούργιο βιβλίο, και σεις το μόνο που σκεφτήκατε είναι να ρωτήσετε την άποψη της Ακαδημίας, σημαίνει ότι έμμεσα αντιστέκεστε. Είναι ένα σχήμα που χρησιμοποιήθηκε και στη Λουκέρνη. Η ακαδημία θα είναι εντελώς αρνητική με το βιβλίο. Και η κυβέρνηση θα πει ότι εγώ παιδιά δεν φταίω, η Ακαδημία είπε ότι είναι πολύ κακό, άρα θα πρέπει σιγά-σιγά να το αποσύρουμε. Γι' αυτό σας λέω ότι πρέπει να πάτε στο αντίβαρο να υπογράψετε στο αντίβαρο www.antibaro.gr, έχουν ήδη 5500 υπογραφές εναντίον του βιβλίου. Όσο πιο μαζικό είναι, τόσο το καλύτερο. Πρέπει να θυμάστε ότι ο Γιάννης Σπανός είναι από τους πρώτους που έκαναν εκπομπές για το βιβλίο. Τελικά βλέπετε ότι στην Κύπρο και πάλι τα πήγαμε πολύ καλύτερα. Δηλαδή είχαμε ένα υπερκομματικό σύστημα που είπε ότι αυτό το βιβλίο αυτό πρέπει να αποσυρθεί. Στην Ελλάδα, τα πράγματα είναι δέκα φορές χειρότερα. Άρα θα πρέπει να περιμένουμε περισσότερο, να αντέξουμε περισσότερο πίεση αλλά το καλό με τους γραφικούς είναι ότι ξέρουν από εμπόδια. Και ξέρετε, το καλό με το εμπόδιο σε σχέση με την ευκολία, αν το έχετε παρατηρήσει, είναι ότι το εμπόδιο μπορείτε να το ξεπεράσετε, την ευκολία δεν μπορείτε.